

Nr 622

Av herrar **Nilsson** i Tvärälund och **Larsson** i Hedenäset, *i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.*

(Lika lydande med motion nr 374 i Första kammaren)

I 1961 års statsverksproposition föreslås att riksdagen för budgetåret 1961/62 under anslagsrubriken Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. skall anvisa ett reservationsanslag av 3 600 000 kronor. Av detta belopp skulle 1 600 000 kronor disponeras inom skogsvårdsområdena i lappmarkerna och 2 000 000 kronor för bidragsgivning till samverkansområdena utanför lappmarkerna inom de fyra nordligaste länen.

Av propositionen synes framgå att anslagsposten 1 600 000 kronor, i likhet med vad som gäller innevarande budgetår, endast får disponeras inom tidigare bildade skogsvårdsområden. Vi kan ej finna förslaget på denna punkt och den föreslagna anslagsramen tillfredsställande för lappmarkernas del.

I flera olika sammanhang framhålles nödvändigheten av att skogsbruket inom lappmarkerna snabbt upprustas så att markernas produktionsförmåga till fullo utnyttjas. Det är nödvändigt med en snabb restaurering bl. a. med tanke på att skapa jämnhet i de framtida virkesavkastningarna. Det lappländska skogsbruket utmärkes bl. a. av markernas belägenhet högt över havets nivå med därav följande ogynnsamt klimat, låg virkesproduktion, lång omloppstid samt relativt stor förekomst av rest- och trasskogor från en tidigare epok. Detta medför höga avverkningskostnader och dyrbara återväxtåtgärder samt förhållandevis låg räntabilitet för näringsgrenen. Dessa omständigheter jämte markägarnas relativt svaga ekonomi torde motivera att skogsbruket i dessa trakter i högre grad än i trakter med gynnsammare produktionsbetingelser bör erhålla bidrag från det allmänna till kostnaderna för vissa långsiktiga investeringar. Särskilt motiverat synes det vara med detta stöd under en uppbyggnadsperiod, då stora arbetsinsatser är nödvändiga i fråga om utförande av skogsbilvägar och återväxtåtgärder. Dessa senare åtgärder berör till mycket stor del rest- och trasskogarna, som uppkommit på grund av olämpliga huggningsmetoder under en tid då de biologiska förutsättningarna för skogens reproduktion ännu icke var fullt klarlagda. Det förtjänar även framhållas att markägarna inom lappmarken haft mycket begränsad självbestämmanderätt i sina skogar fram till år 1948, varför det allmänna synes ha visst ansvar för tillståndet i skogarna och för att eftersläpningar i fråga om återväxtåtgärderna inhämtas.

Statsmakterna har också på flera olika sätt lämnat sitt stöd till skogsbruket inom lappmarkerna, bl. a. genom det s. k. norrländska skogsproduktionsanslaget, som har haft en utomordentligt stor betydelse för upprustningen av lappmarkernas skogsbruk. Inom de s. k. skogsvårdsområdena har rätt omfattande skogsvårdsåtgärder kunnat utföras med stöd från nämnda anslag. Anslaget har även haft en stor betydelse för att skapa en bättre sysselsättning inom området. Det är emellertid, enligt vår uppfattning, synnerligen otillfredsställande att anslaget endast får disponeras inom redan tidigare bildade skogsvårdsområden. Häri genom stoppas nybildning av områden, och återuppbyggnaden av lappmarkernas skogar fördröjes på ett mycket kännbart sätt. Resultaten från den senaste riksskogstaxeringen visar också att någon stagnering i återväxtarbetena i lappmarkerna icke får ske. Det är tvärtemot nödvändigt, att takten ökas. Intresset från markägarnas sida är även mycket stort. Det kan här nämnas att skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län enbart från skifteslag i länets lappmark har ca 100 st. ansökningar om bildande av skogsvårdsområden inneliggande. För skogsägarna från dessa skifteslag måste det framstå som orättvist att nybildning av skogsvårdsområden stoppats inom lappmarken samtidigt som nya dylika områden kan bildas inom länets kustland, där förnygrings- och produktionsförhållandena är gynnsammare.

Vid bildandet av skogsvårdsområden utanför lappmarkerna gäller dock bestämmelsen att skogsägarna samtidigt skall teckna övernskommelse angående skoglig samverkan. Skogsvårdsområdet blir på så sätt även ett samverkansområde. Det torde emellertid stå fullt klart att behovet av skoglig samverkan är minst lika stort inom lappmarkerna som inom övre Norrland i övrigt. Samordning beträffande avverknings-, återväxts-, arbetskrafts- m. fl. frågor är måhända ännu mera nödvändig och aktuell för lappmarkens skogsägare än för skogsägare utanför Lappland.

Det anförda torde ha understrukit angelägenheten av att verksamheten med det s. k. norrländska skogsproduktionsanslaget inom lappmarkerna bör intensifieras och att nybildning av skogsvårdsområden bör fortsätta även därstädes. Dock synes nybildning av områden böra äga rum allenast om skoglig samverkan organiseras mellan berörda skogsägare i likhet med vad som nu sker vid bildandet av nya skogsvårdsområden utanför lappmarkerna inom vissa norrlandslän. I fråga om bidragsnormerna för dessa nybildade skogsvårdsområden (tillika samverkansområden) torde det vara lämpligt att anknyta till nu gällande bestämmelser för de redan bildade skogsvårdsområdena inom lappmarkerna. Det torde också vara önskvärt att skogsägarna inom de tidigare bildade skogsvårdsområdena stimuleras att organisera skoglig samverkan.

Det belopp på 1 600 000 kronor departementschefen föreslagit för användning inom redan bildade skogsvårdsområden i lappmarkerna är, såsom framgår av skogsstyrelsens petitaskrivelse helt otillräckligt för att de planerade arbetena skall kunna slutföras inom rimlig tid. Det skulle därför vara synnerligen önskvärt

med uppräknning av förevarande anslagspost. Det torde emellertid vara ännu mera angeläget att medel anslås för nybildning av områden inom lappmarkerna i enlighet med vad som framförts här ovan. Ett belopp på minst 700 000 kronor för ändamålet synes vara erforderligt för budgetåret 1961/62.

Med stöd av det ovan anförda får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av statsverkspropositionen måtte besluta att å riksstaten för budgetåret 1961/62 under nionde huvudtiteln anvisa till Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. ett reservationsanslag av 4 300 000 kronor, varav 700 000 kronor må ställas till förfogande för nybildning av skogsvårdsområden inom lappmarkerna i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1961

Jan-Ivan Nilsson
i Tvärålund

Harald Larsson
i Hedenäset
